

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

ÇOK TEHLİKELİ SINIFTA YER ALAN VE ONDAN FAZLA ÇALIŞANI BULUNAN İŞYERLERİNDE İŞSİZLİK SİGORTASI PRİMİ İŞVEREN PAYI TEŞVİKİ

14 MART 2019

KAPSAM

İşbu çalışma, **31.12.2018** tarih ve **30642** sayılı 4. mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan **Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan ve Ondan Fazla Çalışanı Bulunan İşyerlerinde İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (“İlgili Tebliğ”)** kapsamında hazırlanmıştır.

1. Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerleri Hangileridir?

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 3/(r). maddesi uyarınca tehlike sınıfı; *“İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,”* şeklinde ifade edilmektedir.
- İşyerinin tehlike sınıfı belirlenirken öncelikle o işyerinin NACE koduna dikkat edilmektedir. Başka bir ifadeyle, o iş yerinde yapılan esas iş dikkate alınarak işyerinin tehlike sınıfı belirlenmektedir.
- 26.12.2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan *“İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği”* kapsamında; *“Az Tehlikeli İşler”*, *“Tehlikeli İşler”* ve *“Çok Tehlikeli İşler”* şeklinde sınıflanmıştır.

- İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği uyarınca, çok tehlikeli işlerden bazıları:
 - Petrol ve tabii gaz kuyularının açılması,
 - Bina ve diğer yapıların içi veya dışında yer ve duvar kaplama faaliyetleri (mermer, mozaik, granit, karo ve kaldırım taşlarının, parke dahil ahşap yer ve duvar kaplamalarının döşenmesi vb.) (halı, taban muşambası ve kağıt kaplama hariç) Kimyevi tuzlar, asitler, bazlar ve alkoller gibi kimyevi maddelerin imali, alkol üretim ve tasfiye işleri, fermantasyon ile alkollü içki üretimi veya malt tesislerindeki işler,
 - Petrol ve gaz çıkarımı ile ilgili vinç ve sondaj kulesi kurma, onarım, sökme vb. hizmet faaliyetleri,
 - İkamet amaçlı olmayan binaların inşaatı (fabrika, atölye vb. sanayi üretimini amaçlayan binalar ile hastane, okul, otel, işyeri, mağaza, alışveriş merkezi, lokanta, kapalı spor tesisi, cami, kapalı otopark, tuvalet, vb. inşaatı)
 - Köprü, kanalizasyon, baraj, su regülatörü ve varyant su yolu, kuyu ve su işleri ile ilgili inşaat ve tamirâtı,
 - Demiryolu, metro, tünel ve yeraltı inşaatı ve tamirâtı,
 - Çöp ve kanalizasyon hizmetleri, tehlikeli atık yakma tesisleri, katı atık depolama tesisleri ile katı atıkların geri kazanımı işleri,

- Akaryakıt depolama tesislerindeki işler,
- Vapur ve gemi inşa ve tamirâtı, tersaneler, hususi tipte deniz vasıtalarına mahsus makinelerin imali, gemi söküm işleri, liman atölyelerindeki işler,
- Asfalt ve zift üretme işleme, kaynatma ve eritme yerleri ile depolarındaki işler,
- Piroteknik malzemesi hazırlama ve imali işleri (aydınlatma ve işaret fişekleri, havai fişekler, şenlik maytapları, tabanca mantarları benzerleri),
- Radar, X ışınları ve diğer zararlı radyasyon yayan ışınlarla çalışma yapılan işler,
- Yol, spor ve hava alanları inşaatı, tamirat ve bakım işleri (Yol inşaatı ile ilgili varyant inşaatı dahil),
- Tüm maden arama işleri,
- Elektrik enerjisinin üretimi,
şeklinde sıralanabilir.

- Ayrıca, 12.03.2019 tarih ve 30712 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan *“İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ”* kapsamında;
 - *“Kireçtaşı (kalker) ocakçılığı (kireçtaşının kırılması ve parçalanması dahil)”* maddesi *“Kireçtaşı (kalker) ocakçılığı (kireçtaşının kabaca kırılması ve parçalanması dahil)”* şeklinde değiştirilmiş ve
 - Öğütülmüş veya kaplanmış kalsit imalatı (madencilik kapsamında yapılanlar hariç),
 - Bina veya diğer inşaat projelerinde ısıtma, havalandırma, soğutma ve iklimlendirme sistemlerinin bakım ve onarımı (ev tipi boyler (kombi, kazan vb.) ve brülörler ile elektriksiz güneş enerjisi kolektörlerinin bakım ve onarımı dahil),
 - Bina veya diğer inşaat projelerinde ısıtma, havalandırma, soğutma ve iklimlendirme sistemlerinin kurulumu (ev tipi boyler (kombi, kazan vb.) ve brülörler ile elektriksiz güneş enerjisi kolektörlerinin kurulumu dahil), maddeleri çok tehlikeli işyerleri sınıfına eklenmiştir.

2. Teşviğin Kapsamı

- 01.01.2019 tarihi itibarıyla, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında; çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde, üç yıl süreyle %1 oranında, işsizlik sigortası işveren payı teşviki uygulanacaktır.

3. Teşvikten Yararlanma Şartları

- Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre ile teşvikten yararlanılacak üç yıllık süre boyunca işveren, aşağıdaki şartları sağlaması kaydıyla teşvikten yararlanabilir:
 - İşyerinin çok tehlikeli sınıfta yer alması (İlgili Tebliğ'in 4/(a) maddesi),
 - İşverenin Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her ay toplamda ondan fazla çalışanı bulunması (İlgili Tebliğ'in 4/(b) maddesi),
 - İşyerinde alt işverenler dahil ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmemesi (İlgili Tebliğ'in 4/(c) maddesi),
 - İşyerinin, İSG-KATİP'e* kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış sözleşmesinin bulunması (İlgili Tebliğ'in 4/(ç) maddesi),
- gerekmektedir.

*İSG-KATİP: İş Sağlığı ve Güvenliği Kayıt, Takip ve İzleme Programı. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin elektronik ortamda sunulması ve takip edilmesini sağlayan bir yazılım projesidir.

4. Teşvikten Yararlanmaya Esas Şartların Sağlanması Gereken Üç Yıllık Süre

- Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken süre, teşvikten yararlanmaya başlanılacak takvim yılından bir önceki yılın son ayından/döneminden başlanılarak geriye doğru üç yıl olarak hesaplanır (İlgili Tebliğ'in 5/(1) maddesi).
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinde takvim yılı esas alındığından anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 2016/Ocak ayına kadar geçen süreye ilişkin işveren hak talebinde bulunamaz (İlgili Tebliğ'in 5/(2) maddesi).
- Teşvikten yararlanmaya esas şartların sağlanması gereken üç yıllık süre, bir takvim yılı içerisinde Ocak ayı dışında diğer aylarda ilk defa tescil edilen işyerleri için tescil edildiği tarihi takip eden takvim yılının Ocak ayından itibaren hesaplanır (İlgili Tebliğ'in 5/(3) maddesi).

Örnek 1: 07.06.2010 tarihinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında tescil edilmiş olan A işyeri, 2016/Ocak ile 2018/Aralık aylarında ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla bu teşvikten 2019/Ocak ayından itibaren yararlanabilecektir.

Örnek 2: 12.02.2016 tarihinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında tescil edilmiş olan C işyeri, 2017/Ocak ile 2019/Aralık aylarında ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla bu teşvikten 2020/Ocak ayından itibaren yararlanabilecektir.

Örnek 3: 15.01.2016 tarihinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında tescil edilmiş olan E işyerinde 25/1/2016 tarihinde ölümlü bir iş kazası yaşanmıştır. E işyeri, 2017/Ocak ile 2019/Aralık aylarında ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla bu teşvikten 2020/Ocak ayından itibaren yararlanabilecektir.

Örnek 4: 14.02.2019 tarihinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında tescil edilmiş olan F işyeri, 2020/Ocak ile 2022/Aralık aylarında ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları sağlaması kaydıyla bu teşvikten 2023/Ocak ayından itibaren yararlanabilecektir.

5. Teşvikten Yararlanma Süresi

- Teşvikten yararlanma süresi, işyerinin teşvikten yararlanmaya esas şartları sağladığı üç yıllık süreyi takip eden takvim yılından geçerli olmak üzere üç yıldır (İlgili Tebliğ'in 5/(1) maddesi).
- Örneğin, ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde belirtilen şartları 2018/Ocak ile 2020/Aralık ayları arasında sağlayan A işyeri, 2021/Ocak ayı ile 2023/Aralık ayları arasında 4'üncü maddede belirtilen şartları sağlamaya devam etmesi halinde bu süre boyunca teşvikten yararlanabilecektir.

6. Çalışan Sayısının Hesaplanması

- Çalışan sayısının toplamda ondan fazla olup olmadığının tespitinde:
 - Çalışan sayısının hesabında, aynı işveren tarafından Türkiye genelinde çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştırılan toplam sigortalı sayısı esas alınır (İlgili Tebliğ'in 7/(a) maddesi),
 - Asıl işveren alt işveren ilişkisi kurulan işyerlerinde alt işverenin çalışanları asıl işverenin toplam çalışan sayısına veya asıl işverenin çalışanları alt işverenin toplam çalışan sayısına dahil edilmez (İlgili Tebliğ'in 7/(b) maddesi),
 - 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca üniversitelerde kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar, Türkiye İş Kurumunca düzenlenen eğitimlere katılan kursiyerler ile toplum yararına programlara katılanlar, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular çalışan sayısının hesabında dikkate alınmaz (İlgili Tebliğ'in 7/(c) maddesi),

- İşyerinde çeşitli nedenlerle ay içinde çalışması bulunmayan ve ücret ödenmeyen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir (İlgili Tebliğ'in 7/(ç) maddesi),
- Her bir ayda Kuruma verilmiş asıl ve ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısından, iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı düşülür (İlgili Tebliğ'in 7/(d) maddesi),
- Ay içinde işe giren veya işten çıkan sigortalılar, toplam sigortalı sayısına dahil edilir (İlgili Tebliğ'in 7/(e) maddesi),
- Kamu kurum ve kuruluşlarının çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, sadece 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bildirilen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir (İlgili Tebliğ'in 7/(f) maddesi), şartları aranmaktadır.
- Örneğin, her ay 8 gün süreyle 21 çalışan istihdam eden A işyeri çalışan sayısının hesabı bakımından teşvikten yararlanmaya esas şartları sağlamaktayken; her ay 30 gün süreyle 10 çalışan istihdam eden B işyeri, çalışan sayısı bakımından teşvikten yararlanmaya esas şartları sağlamamaktadır.

7. Teşvik Tutarı Nasıl Hesaplanır?

- Teşvik tutarı, ilgili ayda Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK'ya) bildirilen sigortalılara ilişkin prim ödeme gün sayısı dikkate alınmak suretiyle prime esas kazançlar üzerinden %1 oranında hesaplanarak tahsil edilmektedir.
- Örneğin, 2.558,40 TL brüt asgari ücret (2019 yılı için sigorta primine esas kazanç alt sınırı) seviyesinden 30 gün çalışan bir işçi için aylık teşvik tutarı $(2.558,40 \text{ TL} * 0,01 =)$ **25,58 TL** olacaktır.
- Bir başka örnek ise, 19.188,00 TL ücret (2019 yılı için sigorta primine esas kazanç üst sınırı) seviyesinden 30 gün çalışan bir işçi için aylık teşvik tutarı $(19.188,00 * 0,01 =)$ **191,88 TL** olacaktır.

8. Teşviği Sona Erdiren Haller Nelerdir?

- Teşvikten yararlanılacak üç yıllık sürede aşağıda belirtilen:
 - İşyerinin tehlike sınıfının çok tehlikeli sınıftan tehlikeli veya az tehlikeli sınıfa dönüşmesi halinde tehlike sınıfı değişiklik tarihini takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir (İlgili Tebliğ'in 10/(a) maddesi),
 - Çalışan sayısının on ve altına düşmesi halinde, çalışan sayısının on ve altına düştüğü ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir (İlgili Tebliğ'in 10/(b) maddesi),
 - Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesi halinde, ilgili durumun Bakanlıkça veya Kurumca tespit edildiği tarihi takip eden ay/dönem başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir (İlgili Tebliğ'in 10/(c) maddesi),
 - İşyerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ya da İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğine göre Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar ile yapılmış bir sözleşmesinin bulunmaması halinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin alınmadığı ay başından itibaren işyerinin teşvik uygulamasına son verilir (İlgili Tebliğ'in 10/(ç) maddesi),
- durumlarından herhangi birinin oluşması halinde teşvik uygulamasına son verilir.

9. Teşvikten Yasaklılık Nedir ?

- Teşvikten yararlanan işverenlerden, ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazalarını bildirmeyenler veya geç bildirenler kapsama giren tüm işyerleri için iş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren eksik ödedikleri işsizlik sigortası işveren hissesi primleri, gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmektedir (İlgili Tebliğ'in 11/(1) maddesi).
- Bunun yanı sıra, yukarıda anılan işverenler iş kazasının tespit edildiği tarihi takip eden aydan itibaren 5 yıl süre ile teşvikten yasaklanmaktadır (İlgili Tebliğ'in 11/(1) maddesi).
- Bu madde kapsamında yasaklama kararı verilen işverenler, beş yıl dolduktan sonra takip eden üç yıl için İlgili Tebliğ'in 4'üncü maddesindeki şartları sağlamaları ve talep etmeleri halinde teşvikten tekrar yararlanabilir (İlgili Tebliğ'in 11/(5) maddesi).
- Asıl işveren alt işveren ilişkisinin kurulduğu işyerlerinde bu madde kapsamında alt işverene verilen yasaklama kararı asıl işverene de uygulanır. Asıl işveren için verilen yasaklama kararı alt işverene uygulanmaz (İlgili Tebliğ'in 11/(6) maddesi).

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmalcilik kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arazi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.